
BATI BALKANLAR'IN AB'YE KATILIM SÜRECİ KRİZ İÇİNDE Mİ? - 13 ARALIK 2012

Erhan TÜRBEDAR

12.04.2009

Dr. Erhan Türbedar, TEPAV

Yaklaşık 60 yıllık varlığı içinde en büyük krizi yaşamakta olan ABye Nobel Ödülü verildi. Nobel Komitesinin gerekçelendirmesinden, Almanya ile Fransa'nın barıştırılması, güney Avrupadaki demokrasilerin istikrara kavuşturulması, Doğu Avrupa'nın Birliğe katılması ve Batı Balkan ülkeleri ile Türkiye'ye doğru da genişleme perspektifinin bulunuyor olmasından dolayı AB'nin Nobel Ödülüne layık görüldüğü anlaşıyor. Bu yöndeki politikaları sayesinde AB'nin Avrupa kıtasında barışma, demokrasi ve insan hakları alanında önemli katkılar sağladığı ifade ediliyor. ABye verilen Nobel Ödülünde genişleme politikasının payının büyüklüğü Batı Balkan ülkelerini ümitlendirmeli midir?

Balkanlarda yaşanan dönüşümlerde AB önemli roller oynadı. Brüksel bölgede önce kriz yönetimiyle uğraştı, ardından da bütün Balkan ülkelerini AB genişleme sürecine dahil etti. AB, Batı Balkanlara yönelik üyelik kapısının açık tutulduğunu değişik vesilelerde dile getirdi. Ancak bölge ülkeleri, AB üyeliklerinin sadece kendi reformlarına değil, Birlik içindeki gelişmelere de bağlı olduğunun farkındadır. Son zamanlarda bölgede AB'nin Batı Balkan ülkelere yeterince dikkat vermediği yönündeki şikayetleri duymak mümkündür. Bu çerçevede, AB genişleme sürecinin ve buna bağlı olarak Batı Balkanlardaki reformların devam edip etmeyeceği sorgulanıyor. Hırvatistan'ın 2013'ün ortalarında kesinleşmiş gözükken üyeliğinin bile geciktirilebileceğine inanlar bulunuyor.

Batı Balkanların AB üyeliğine ilişkin biriken karamsarlığa rağmen, Birliğin bu bölgeye doğru genişlemesinin bir şekilde devam ettiği ortadadır. Her şeyden önce Hırvatistan'ın AB üyeliği garantilenmiş bulunuyor. Diğer taraftan 2012'nin ortasında Karadağ ile üyelik müzakereleri başlatıldı. Mart 2012'de ise Sırbistana ABye aday ülke statüsü verildi. Avrupa Komisyonu Makedonya ile üyelik müzakerelerinin başlatılmasını dördüncü yıldır arka arkaya öneriyor. Ancak Yunanistan ile var olan isim sorunu nedeniyle bu konuda bir ilerleme kaydedilemiyor. Son iki yılda reformlarda kaydettiği bazı ilerlemeler nedeniyle Arnavutluk da ABye aday ülke statüsünü elde etmeye yaklaşmış gözüküyor. Diğer taraftan, beş AB üyesinin Kosova'nın bağımsızlığını tanımış olmasına rağmen, Kosova ile İstikrar ve Katılım Anlaşmasının imzalanabilmesinin hukuki yolları araştırılıyor. Bütün bunlar dikkate alındığında, AB'nin genişlemesinin kriz içinde olduğunu söylemek gerçekçi olmayacaktır. Bunun yerine, AB içinde var olan krizin genişleme sürecini de etkilediğini söylemek daha doğru olacaktır.

Eurostat'ın açıkladığı son istatistiklere göre, Avro Sahası içindeki işsizlik oranı rekor yüzde 11,7'lik düzeyine ulaşmış bulunuyor. Üç yıldır ciddi borç krizi içinde olan Yunanistan ve İspanya'da 25 yaş altındaki gençlerin yaklaşık yüzde 60'ının işsiz olduğu belirtiliyor. Böyle bir ortam içinde Avrupa bir umut sembolü olmaktan çıkmış bulunuyor. Avrupa ekonomilerini sarsan sıkıntılar daha fazla genişlemeyi temel öncelikler arasından çıkarttığı gibi, AB'nin Batı Balkanlardaki imajına da olumsuz

yansıyor. Balkanlardaki insanlar ABnin eskisi gibi bir ekonomik güvence vermediğini düşünüyor. Ayrıca hiç kimse ABnin birkaç yıl içinde nasıl görüneceğinden de emin olamıyor.

Aslına bakılırsa Batı Balkan ülkeleri genişleme sürecinin durup durmayacağını sorgulayacağına, ekonomik önlemlere ve büyümeye odaklanmalıdırlar. Yüksek kamu borcu ve bütçe açığı, ayrıca kronikleşen işsizlik sorunlarıyla karşı karşıya olan Batı Balkan ekonomileri son üç yıldır adeta büyüyemiyor. Nitekim Balkan ülkelerinin ekonomik sorunları, bölge hükümetlerini en çok zorlayan konular arasında yer alıyor. Yıllarca siyasi sorunlara ilişkin milliyetçi söylemlerle düşük refah koşullarında yaşamaya mahkum edilen Balkan ülkelerinin vatandaşları, ekonomik alanda başarılı olmayan her hükümete desteğini kesmeye hazır görünüyor. İşte bu noktada ABdeki krizin Batı Balkanlara etkisi daha ciddi boyutlara çıkabilir. AB fonlarına erişim dışında, bölge ülkelerinin AB ile ticari ve finansal ilişkileri de belli ölçüde zora girebilir. Kaldı ki önümüzdeki birkaç yıl içinde Balkan ülkeleri büyük ihtimalle fazla ABden gelen yatırımcı da göremeyecektir. Netice olarak AB genişlemesi gelecekte de devam edecektir. Ancak Batı Balkan ülkeleri Birliğe üyeliğın, ekonomik sorunlarına sihirli çözüm getireceğine inanmaktan vazgeçip, kendi kalkınma sorunlarına daha ciddi bir şekilde odaklanmalıdır.

Kaynak/Source: